

Huize Het Laar kent een lange geschiedenis (2)

OMMEN - Sinds het eind van de zestiende eeuw is er al sprake van 'Havezathe Laer' in Ommen. Nadat de Havezate en het latere 'Huize Laar' in schillende handen is geweest kwam het landgoed met verdere omgeving in 1932 in het bezit van de gemeente Ommen. Het landgoed met het witte gebouw, pauwenhuis en koetshuis bestaat verder uit een park, bos, ijskelder en een hertenkamp. Scouting, de hondenclub en de ijsclub hebben elk een eigen onderkomen in de bossen van het landgoed, beter bekend als het Laarbos.

Midden 1700 werd het huis verbouwd tot een gebouw in Franse stijl en een imposant park aangelegd met een lange oprijlaan. Ook werden prachtige beuken- en eikenlanen aangelegd. Het huis diende met name als jachtslot. Het Laar stond in de Besthmer Marke, die tot 1853 heeft bestaan. Dat de naam 'Laer' veranderde in Laar zal te maken hebben met de nieuwe Hollandse spelling.

Het witte gebouw bestond eerst uit een rechthoekig hoofdblok en een vooruitspringende zijvleugel aan de noordkant. Boven de kelderruimten een verdieping. De dienstvertrekken waren in het souterrain gesitueerd. In 1850 werd het huis een etage rijker en aan de noordkant werd een vleugel aan het huis gebouwd. De schouwen in het huis dateren ook uit die tijd evenals de luiken in het huis. De Franse tuinmode van toen liet het landgoed niet onberoerd. Er kwam een aanzienlijke schaalvergroting, waarin een 'grand canal' niet mocht ontbreken. Het canal ligt precies in de 'zichtlijn' vanuit de grote zaal in het Laarbos.

Rechts van Het Laar staat het pauwenhuis, dat vroeger diende als oranjerie en rentmeesterwoning, in de volksmond aangeduid als het Tokvoortshuis. Het koetshuis staat links. Tot 1923 was dit een onderkomen voor koetsen en paarden. In dat jaar is het huis verbouwd tot chauffeurswoning met garage. Het witte prieel in de voortuin, in de vorm van een Griekse tempel, staat er sinds 1935, doch dateert uit omstreeks 1850. Het is afkomstig van de oud-burgemeester van Wassenaar, jhr. B.Ph.S.A. Storm van 's- Gravensande, die het meenam toen hij op Huize Het Laar ging wonen. Voor die tijd stond het prieel op zijn landgoed De Paauw in Wassenaar, ooit aangelegd door prins Frederik van Nassau, uit het huis van Oranje

Nassau. In 1981 kreeg het prieel een grondige opknapbeurt.

Van 1903 tot 1922 kreeg Het Laar de bestemming van familiehotel Het Laar, geëxploiteerd door de hotelier Johannes Lokin. Gegoede mensen konden er één of meerdere weken in pension gaan. Toen Lokin trouwde met de eigenaresse van Hotel De Zon beëindigde hij zijn familiehotel Het Laar en ging verder als hotelier op Hotel De Zon tot 1945. Hij overleed toen en zijn twee zoons hebben tot 1976 De Zon bestierd.

Landgoed en Huize Het Laar werd in 1910 gekocht door Rudolf Theodorus Baron van Pallandt van Eerde. Door zijn overlijden in 1913 werd zijn achterneef Philip Dirk Baron van Eerde van Pallandt eigenaar. In 1926 schonk vervolgens baron van Pallandt van Eerde zijn bezittingen Eerde en Het Laar aan de theosofische beweging "De Ster van het Oosten". Huize Het Laar werd toen als gastenverblijf gebruikt voor bezoekers van de Sterkampen. Gasten uit de gehele wereld kwamen naar Ommen om de oosterse wijsgeer Krishnamurtie te luisteren. In 1931 werd op verzoek van Krishnamurtie de bezittingen Eerde en Het Laar weer teruggegeven aan de familie Van Pallandt.

In 1932 werd het Landgoed en Huize Het Laar publiek verkocht. De gemeente Ommen mocht zich vanaf toen eigenaar noemen. Met name burgemeester C.E.W. Nering Bögel heeft zich bijzonder ingespannen het eeuwenoude landgoed voor Ommen te behouden.

De gemeente Ommen verhuurde Het Laar vanaf 1932 aan jhr. B.Ph.S.A. Storm van 's-Gravensande, die er samen met zijn dochter woonde. 'De freule' zoals de dochter in Ommen werd genoemd, heeft er tot haar dood in 1972 gewoond. Achter in de tuin was overigens ook nog een klein huisje die verhuurd werd aan onder andere Jan Makkinga en zijn gezin. In 1973 en 1974 werden er veilingen in Het Laar gehouden. Daarna volgde een periode van leegstand tot 1978, waarin helaas veel van het interieur verloren is gegaan. De grote panelen in de grote zaal zijn helemaal verdwenen. Bij de restauratie in 1978 konden twee schouwen en de eigen lambrisering worden behouden. Er is nog even overwogen om er een dependance van het gemeentehuis te vestigen. De familie Blaauw heeft Het Laar voor een lange periode in gebruik gehad als conferentieoord. Op de bovenverdieping wordt nog steeds kantoor gehouden door de firma Dekker. De gemeente Ommen besloot in 1998 opnieuw het monumentale huis grondig te restaureren en het bouwkundig aan te passen voor zijn nieuwe functie van het kunnen houden van recepties, ontvangsten en zakelijke bijeenkomsten door Hotel De Zon, onder de naam 'Landgoed Het Laer', dus met 'ae', hetgeen uiteraard commerciële klinkt dan die met dubbel a. Tevens werd 'Het Laer' een officiële trouwlocatie voor de gemeente Ommen. Op 14 oktober 1999 volgde de officiële ingebruikname.

Tekst en foto's: Harry Woertink